

OKCYDENTALISTYKA – komentarz do siatki programowej studiów licencjackich

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MODUŁU

1. Jednostką organizującą zasadniczą część programu jest **interdyscyplinarny moduł obejmujący trzy przedmioty**: 1. historyczny, 2. filozoficzny, 3. poświęcony kulturze. Każdy przedmiot modułu interdyscyplinarnego prowadzony jest przez specjalistę w danej dziedzinie, tj. historyka, filozofa oraz historyka sztuki, etnologa, lub archeologa. Reprezentanci poszczególnych dziedzin prowadzą własne zajęcia, lecz **dany moduł przygotowany jest wspólnie, w zespole**. Moduł trzech korespondujących ze sobą przedmiotów tworzy merytoryczną całość, zgodną z jego tytułem. Modułowy charakter planu podkreśla realną **interdyscyplinarność**. Zakresy przedmiotów mają łączyć się, uzupełniać swe treści, wzbogacać je i reinterpretować. Zgodnie z nazwą kierunku, pojęciem łączącym treści programowe jest Okcydent. Sposób jego problematyzowania ukazywać ma zarówno różnorodne rozumienia Zachodu, uwzględniać wpływy innych kultur i cywilizacji na jego kształtowanie się i rozwój Zachodu, jak poddawać krytyce wybrane pojęcia i zjawiska.

2. Na roku I. moduły są obowiązkowe, natomiast w semestrach III., IV., V., i VI. student ma prawo wyboru całych modułów, nie wybiera natomiast przedmiotów w obrębie modułu

3. W każdym semestrze student realizuje dwa moduły interdyscyplinarne.

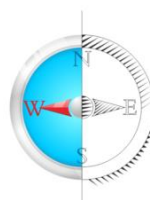
4. Na III. roku jeden z modułów interdyscyplinarnych w obu semestrach zastąpiony jest seminarium licencjackim, ale ma także trójdzielną strukturę.

5. Na bazie wybranej wiedzy (uzyskanej na sześciu przedmiotach w ramach dwóch modułów) student realizuje **jeden zespołowy projekt w każdym semestrze** w ramach przedmiotu **Praktykowanie humanistyki (I-V)**. Przedmiot ten koordynuje jeden wykładowca, student może jednak (i powinien) korzystać z konsultacji u specjalistów z preferowanej przez siebie dziedziny wiedzy, która niezbędna jest do realizacji projektu.

Narodziny i kształtowanie się cywilizacji Zachodu	30	Historyczne spory o antyk i średniowiecze	} Praktykowanie humanistyki I [Są to w praktyce przygotowania do realizacji zadań projektowych oraz same projekty realizowane na bazie wiedzy z przedmiotów wchodzących w skład modułów: Narodziny i kształtowanie się cywilizacji Zachodu; Rekonfiguracje Zachodu]	30
	30	Narodziny i kształtowanie się racjonalności		
	30	Antyk – dzieje wpływów w sztuce i estetyce		
Rekonfiguracje Zachodu	30	Czasy ekspansji i rewolucji		
	30	Rozum i to, co od niego różne. Formy i transformacje racjonalności w nowożytnej kulturze Zachodu		
	30	Odkrywanie i reinterpretowanie tradycji klasycznej i średniowiecznej w sztuce epoki nowożytnej		

Tab. Przedmioty modułowe i przedmiot projektowy w pierwszym semestrze wraz z liczbą godzin

Jeżeli na przykład ktoś w pierwszym semestrze zainteresuje najbardziej moduł *Narodziny i kształtowanie się cywilizacji Zachodu*, a w nim przedmiot filozoficzny, wówczas wiedzę z tego przedmiotu poszerza o umiejętności zdobywane w trakcie projektu, który musi zrealizować w grupie. Powinien przedtem jednak utworzyć z innymi uczestnikami i w porozumieniu z wykładowcą przedmiotu **Praktykowanie humanistyki** grupę projektową, opracować pomysł, a następnie w trakcie semestru zrealizować zaplanowane zadanie. Tym samym preferowany przez studenta przedmiot modułowy i zdobyta na nim wiedza są sprawdzane w praktycznym działaniu i przestrzeni publicznej, we współpracy z instytucjami, organizacjami itp. Oczywiście można założyć – i w praktyce tak jest najczęściej – że w realizacji określonego zadania przydatnych jest kilka przedmiotów, że całe przedsięwzięcie ma charakter interdyscyplinarny i łączy różne zainteresowania studentów i ich umiejętności (jak choćby w działaniach takich, jak wycieczka, wystawa). Szczegóły realizacji przedmiotu projektowego określają instrukcje *Dokumentacja i ewaluacja projektu* i *Kryteria oceny przedmiotu projektowego*, dostępne tutaj: <http://filozof.uni.lodz.pl/studenci/okcydentalistyka/dokumenty-i-instrukcje/>.

II. STRUKTURA PROGRAMU

1. MODUŁY INTERDYSCYPLINARNE dla I. roku – są obowiązkowe, niewybieralne, ich treści uporządkowane są historycznie:

1. *Narodziny i kształtowanie się cywilizacji Zachodu*
2. *Rekonfiguracje Zachodu*
3. *Oblicza modernizacji Zachodu*
4. *Remodernizacje Zachodu*

Moduły te nie mają jednak ścisłych ram czasowych, bowiem w definiowaniu Okcydentu są one dyskusyjne. Podane nazwy i sugerowane ograniczenia czasowe są orientacyjne, w dużym przybliżeniu odpowiadają one określonym epokom historycznym: pierwszy moduł obejmuje okres od antyku po koniec średniowiecza (a zatem: filozofię grecką, prawo rzymskie, chrześcijaństwo i np. takie wydarzenia jak upadek Cesarstwa Rzymskiego, czy Wielką Schizmę); drugi moduł obejmuje okres od Renesansu po Rewolucję Francuską (wraz z kwestionującą tradycyjny obraz świata rewolucją naukową, Reformacją, kształtowaniem się państw narodowych, ekspansją geograficzną – stąd nazwa *Rekonfiguracje Zachodu*); moduły 3. i 4. odpowiadają generalnie wiekom XIX. i XX. (zapropozowane pojęcia modernizacji i remodernizacji wskazują, że pojęcie nowoczesności w różnych odcieniach/znaczeniach jest dla obu wieków najistotniejsze, jeśli nie konstytutywne). Moduły te ukazują, jak wykształcały się i ewoluowały (w sensie również geograficznym) właściwe dla cywilizacji Zachodu formy organizacji politycznej i społecznej, jakie formy świadomości filozoficznej i religijnej im odpowiadały, a także w jaki sposób sztuka odzwierciedlała ów czas. Moduły obowiązkowe dla I. roku stanowią jednocześnie uporządkowane chronologicznie i interdyscyplinarne wprowadzenie do dalszego etapu kształcenia, który ma charakter problemowy.

Przedmioty w obrębie modułów dla I. roku:

Narodziny i kształtowanie się cywilizacji Zachodu:

- Historyczne spory o antyk i średniowiecze* (część historyczna)
- Narodziny i kształtowanie się racjonalności* (część filozoficzna)
- Antyk – dzieje wpływów w sztuce i estetyce* (część o kulturze)

Rekonfiguracje Zachodu:

- Czasy ekspansji i rewolucji* (część historyczna)
- Rozum i to, co od niego różne. Formy i transformacje racjonalności w nowożytnej kulturze Zachodu* (część filozoficzna)
- Odkrywanie i reinterpretowanie tradycji klasycznej i średniowiecznej w sztuce epoki nowożytnej* (część o kulturze)

Oblicza modernizacji Zachodu:

- Konsekwencje przewrotów technologicznych* (część historyczna)
- Nadzieje i rozczarowania nowoczesności* (część filozoficzna)
- Racjonalno-doktrynalne a irracjonalno-ekspresyjne nurty sztuki XIX wieku* (część o kulturze)

Remodernizacje Zachodu:

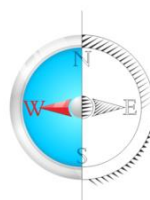
- Europejskie wizje cywilizacji zachodniej w XX stuleciu* (część historyczna)
- Różnorodność form racjonalności i kryzys zaufania do rozumu* (część filozoficzna)
- Rola artystycznych awangard w kulturze XX wieku* (część o kulturze)

2. MODUŁY INTERDYSCYPLINARNE dla II. I III. roku: *Dzieje i kultura Zachodu (I-VI)* – wybieralne, problemowe

Trzon programu na II. i III. roku stanowią interdyscyplinarne moduły problemowe, których struktura organizacyjna taka sama jak modułów historycznych. Jest łącznie sześć modułów nazwanych *Dzieje i kultura Zachodu*, po dwa w semestrach III. i IV., po jednym w semestrach V. i VI. Moduły te mają pogłębiać, uszczegóławiać wiedzę studenta na temat danej epoki czy okresu historycznego, eksplorować szczegółowe problemy, zjawiska, pojęcia charakterystyczne dla cywilizacji zachodniej. Rokrocznie studentom będzie przedstawiana do wyboru przynajmniej dwukrotna liczba modułów oraz będzie ona zmieniana w cyklu dwuletnim (aby urealnić prawo ich wyboru).

3. MODUŁY INTERDYSCYPLINARNE Z SEMINARIUM LICENCJACKIM – obowiązkowe, wybieralne, problemowe, w ramach których student przygotowuje pracę licencjacką

Struktura modułu jest taka sama, jak w przypadku modułów *Dzieje i kultura Zachodu*, przy czym znika przedmiot projektowy, który zostaje zastąpiony przez seminarium licencjackie, którego punktacja jest – stosownie do

formalnych wytycznych – większa (patrz: cz. III. *Zasady punktacji ECTS*). Zatem, w module z seminarium licencjackim nie realizuje się projektu, a przygotowuje pracę licencjacką.

4. MODUŁY METODOLOGICZNE: Narzędzia badawcze i interpretacyjno-krytyczne (I-VI) – obowiązkowe

1. *Pozyskiwanie informacji, ich przetwarzanie oraz prezentowanie (zajęcia prowadzone przez specjalistów różnych dziedzin)*
2. *Analiza i reinterpretacja tekstów filozoficznych (zajęcia prowadzone przez filozofów)*
3. *Elementy paleografii, dyplomatyki i heraldyki (zajęcia prowadzone przez historyków)*
4. *Sztuka argumentacji i perswazji (zajęcia prowadzone przez logików)*
5. *Recepcja i analiza dzieł sztuki (zajęcia prowadzone przez historyków sztuki)*
6. *Terminologia nauk humanistycznych w językach obcych (zajęcia prowadzone przez specjalistów różnych dziedzin)*
7. *Interpretacja i krytyka źródeł historycznych (zajęcia prowadzone przez historyków, archeologów)*
8. *Interpretacja widowisk: obyczaj, rytuał, zabawa (zajęcia prowadzone przez etnologów, antropologów)*
9. *Analiza zjawisk kultury popularnej (zajęcia prowadzone przez specjalistów różnych dziedzin)*
10. *Analiza wytworu kultury jako performansu (zajęcia prowadzone przez specjalistów różnych dziedzin)*
11. *Analiza zjawisk społecznych i gospodarczych (zajęcia prowadzone przez historyków i filozofów)*
12. *Analiza interakcji kulturowych (zajęcia prowadzone przez specjalistów różnych dziedzin)*
13. *Warsztaty z języka obcego (do wyboru)*

Przedmioty te służą systematycznemu (w toku całych studiów) wykształcaniu umiejętności i kwalifikacji właściwych dla obszaru humanistyki (patrz katalog umiejętności wskazany w opisach efektów kształcenia w obszarze humanistyki – rozporządzenie MNiSW z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, a także opis efektów kształcenia dla okcydentalistyki). Przedmioty te zostały one ujęte w sześć modułów, które dostarczają odpowiednich narzędzi badawczych i interpretacyjno-krytycznych dostosowanych do kolejnych etapów kształcenia.

5. ĆWICZENIA KONWERSATORYJNE – obowiązkowe, niewyberalne

Zajęcia poszerzające i podsumowujące wiedzę studenta, uzupełniające obraz stanu badań we współczesnych naukach humanistycznych i społecznych, pozwalające lepiej zrozumieć miejsce i rolę człowieka, jego otoczenia oraz wytworów:

1. *Antropologia społeczna i kulturowa. Sposoby pojmowania kultury i kształtowania tożsamości Zachodu*
2. *Filozoficzne podstawy nauk humanistycznych i społecznych*

6. WYCHOWANIE FICZYCZNE – do wyboru, obowiązkowe

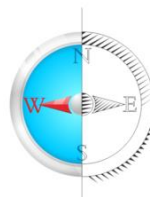
7. LEKTORAT JĘZYKA NOWOŻYTNEGO – do wyboru, obowiązkowy

8. PRAKTYKI – do wyboru, obowiązkowe

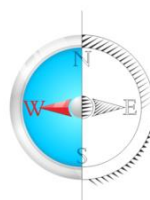
III. NAZEWNICTWO ZAJĘĆ i ZASADY PUNKTACJI ECTS obowiązujące od r. 2014/15

1. Słownik zajęć:

Ip.	Forma zajęć	Cechy charakterystyczne	Sposób weryfikacji pracy bieżącej studenta	Forma zaliczenia	Min. wielkość grupy ¹
1	Wykład, typ 1 (kursowy)	Celem wykładu jest prezentacja wiedzy podstawowej dla danej dyscypliny naukowej.	Egzamin	Egzamin	od 30 osób
2	Wykład, typ 2 (monograficzny)	Celem wykładu jest prezentacja wiedzy o charakterze fakultatywnym dla danej dyscypliny naukowej. Forma zajęć szczególnie związana z prezentacją przez prowadzącego własnych wyników badań naukowych, oryginalnych rozwiązań metodycznych i metodologicznych.	Egzamin	Zaliczenie z oceną	od 30 osób

3	Ćwiczenia, typ 1 (konwersatoryjne)	Forma zajęć służąca poszerzeniu wiedzy studenta. Zajęcia mają wymiar praktyczny, zorientowany na zdobycie niezbędnych umiejętności warsztatowych charakterystycznych dla danej dyscypliny naukowej.	Kolokwia, wykonanie projektów, prezentacji i referatów	Zaliczenie z oceną	od 15 osób
4	Ćwiczenia, typ 2 (metodyczne)	Nie powiązana z wykładem forma zajęć służąca ugruntowaniu i praktycznemu zastosowaniu umiejętności metodycznych, realizowana na kierunkach nauczycielskich.	Dyskusje, wykonanie projektów, prezentacji i referatów	Zaliczenie z oceną	Od 7 do 10 osób
5	Ćwiczenia, typ 3 (projektowe)	Celem zajęć jest koordynacja prac studenta związanych z realizacją konkretnego zadania projektowego. Możliwa realizacja poza uczelnią lub/i z udziałem interesariuszy zewnętrznych. Ewaluacji dokonuje wykładowca lub/i adresaci zadania projektowego.	Projekt	Zaliczenie z oceną	od 15 osób
6	Ćwiczenia, typ 4 (informatyczne)	Celem zajęć jest pogłębienie wiedzy studenta o współczesnych technologiach informatycznych	Wykonanie projektów i prezentacji	Zaliczenie z oceną	od 15 osób
7	Zajęcia specjalizacyjne	Forma zajęć realizowana na studiach II stopnia, służąca rozbudowie wiedzy teoretycznej typowej dla danej dyscypliny naukowej oraz jej praktycznemu zastosowaniu.	Kolokwia, dyskusje, wykonanie projektów, prezentacji i referatów	Zaliczenie z oceną	od 10 osób
8	Translatorium	Celem zajęć jest wykształcenie umiejętności translatorskich, pogłębienie znajomości języka, a w szczególności specjalistycznej terminologii.	Praca zaliczeniowa, projekt, przekład	Zaliczenie z oceną	od 15 osób
9	Ćwiczenia terenowe	Zadaniem zajęć jest ugruntowanie i weryfikacja praktycznych umiejętności warsztatowych, niezbędnych dla danej dyscypliny naukowej.	Dyskusja, wykonanie projektu lub sprawozdania	Zaliczenie z oceną	od 15 osób
10	Zajęcia w języku obcym	Zajęcia obejmują wszystkie audytoryjne formy aktywności dydaktycznej. Wymagają zastosowania dodatkowych przeliczników ²	Por. przypis 2	Por. przypis 2	Por. przypis 2
11	Praktyki zawodowe	Indywidualna forma aktywności studenta służąca ugruntowaniu i weryfikacji umiejętności związanych z pracą zawodową realizowana u potencjalnych pracodawców	Hospitacje, sprawozdanie	Zaliczenie z oceną	
12	Proseminarium	Forma zajęć służąca rozbudowie podstaw metodycznych i metodologicznych warsztatu pisarskiego studenta oraz pobudzeniu jego samodzielnych poszukiwań naukowych.	Dyskusje, wykonanie projektów, prezentacji i referatów	Zaliczenie z oceną	od 15 osób
13	Seminarium licencjackie +PPD – semestr I	Zajęcia służą sformułowaniu tematu pracy dyplomowej, konstrukcji planu pracy, doborowi metody badań i ich prezentacji, ewaluacji postępów realizacji pracy.	Dyskusja, wykonanie projektów, prezentacji, referatów, fragmentów pracy dyplomowej	Zaliczenie z oceną	od 8 osób
14	Seminarium licencjackie +PPD – semestr II	Zajęcia służą sformułowaniu tematu pracy dyplomowej, konstrukcji planu pracy, doborowi metody badań i ich prezentacji, ewaluacji postępów realizacji pracy.	Dyskusja, wykonanie projektów, prezentacji, referatów, fragmentów pracy dyplomowej	Zaliczenie z oceną	od 8 osób
15	Seminarium magisterskie + PPD – semestr I-III	Zajęcia służą sformułowaniu tematu pracy dyplomowej, konstrukcji planu pracy, doborowi metody badań i ich prezentacji, ewaluacji postępów realizacji pracy.	Dyskusja, wykonanie projektów, prezentacji, referatów, fragmentów pracy dyplomowej	Zaliczenie z oceną	od 6 do 12 osób
16	Seminarium magisterskie + PPD – semestr IV	Zajęcia służą sformułowaniu tematu pracy dyplomowej, konstrukcji planu pracy, doborowi metody badań i ich prezentacji, ewaluacji postępów realizacji pracy.	Dyskusja, wykonanie projektów, prezentacji, referatów, fragmentów pracy dyplomowej	Zaliczenie z oceną	od 6 do 12 osób
17	Lektorat (język nowożytny)		Kolokwia, dyskusje	Zaliczenie z oceną	od 20 do 30 osób
18	WF			Zaliczenie z oceną	od 20 do 30 osób

Kalkulator punktów ECTS

Lp.	Forma zajęć	Sposób przeliczania	Zajęcia	Praca bieżąca	Przygotowanie do zaliczenia	ECTS
1	Wykład, typ 1 (kursowy)	Wskaźnik proporcji	1	0	1	2
		<i>Godziny bazowe</i>	30	0	30	
2	Wykład, typ 2 (monograficzny)	Wskaźnik proporcji	1	1	1	3
		<i>Godziny bazowe</i>	30	30	30	
3	Ćwiczenia, typ 1 (konwersatoryjne)	Wskaźnik proporcji	1	1	1	3
		<i>Godziny bazowe</i>	30	30	30	
4	Ćwiczenia, typ 2 (metodyczne)	Wskaźnik proporcji	1	1	1	3
		<i>Godziny bazowe</i>	30	30	30	
5	Ćwiczenia, typ 3 (projektowe)	Wskaźnik proporcji	1	1	1	3
		<i>Godziny bazowe</i>	30	30	30	
6	Ćwiczenia, typ 4 (informatyczne)	Wskaźnik proporcji	1	1	1	3
		<i>Godziny bazowe</i>	30	30	30	
7	Zajęcia specjalizacyjne	Wskaźnik proporcji	1	2	1	4
		<i>Godziny bazowe</i>	30	60	30	
8	Translatorium	Wskaźnik proporcji	1	2	1	4
		<i>Godziny bazowe</i>	30	60	30	
9	Ćwiczenia terenowe	Wskaźnik proporcji	1	0	0	1
		<i>Godziny bazowe</i>	30	0	0	
10	Zajęcia w języku obcym	Wskaźnik proporcji	1	1	3	5
		<i>Godziny bazowe</i>	30	30	90	
11	Praktyki zawodowe	Wskaźnik proporcji	1	0	0	1
		<i>Godziny bazowe</i>	30	0	0	
12	Proseminarium	Wskaźnik proporcji	1	2	1	4
		<i>Godziny bazowe</i>	30	60	30	
13	Seminarium licencjackie+PPD – semestr I	Wskaźnik proporcji	1	2	2	5
		<i>Godziny bazowe</i>	30	60	60	
14	Seminarium licencjackie+PPD – semestr II	Wskaźnik proporcji	1	2	2	5
		<i>Godziny bazowe</i>	30	60	60	
15	Seminarium magisterskie + PPD – semestr I-III	Wskaźnik proporcji	1	1	1	3
		<i>Godziny bazowe</i>	30	30	30	
16	Seminarium magisterskie + PPD – semestr IV	Wskaźnik proporcji	1	5	5	11
		<i>Godziny bazowe</i>	30	150	150	
17	Lektorat (język nowożytny) wraz z egzaminem)	Wskaźnik proporcji	4	0	3	7
		<i>Godziny bazowe</i>	120	0	0	
18	WF	Wskaźnik proporcji	1	0	0	1
		<i>Godziny bazowe</i>	30	0	0	